

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΔΑΔΙΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
ΛΑΜΙΑ 2007

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

**Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΛΑΛΙΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ**

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
ΛΑΜΙΑ 2007

**Ὁ ζήσας ἀπαραιοίητον
τήν ἐκ τῶν ἀγίων πατέρων εὐσέβειαν***

1

Μία ἀπό τίς ἀγιασμένες μορφές τῆς ἐποχῆς μας ὑπῆρξε ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀμβρόσιος Λάζαρης, πνευματικός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Γαυριώτισσας Δαδίου καί χιλιάδων χριστιανῶν ἀπό ὅλα τά μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος, πλήρης ἡμερῶν, διακονοῦμενος ἀπό τήν μικρή ἀδελφότητα τῆς Μονῆς του, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ τήν 2αν Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Τό πλῆθος πού συνέρρευσε στήν Ἱερά Μονή Δαδίου ἀπό ὅλα τά μέρη τῆς χώρας μας, ἡ παρουσία ἀνωτάτων κρατικῶν λειτουργῶν, ἡ συμμετοχή δεκάδων Κληρικῶν καί Μοναχῶν ὑπῆρξε τό ἀποκορύφωμα τοῦ σεβασμοῦ καί τῆς ἀγάπης πρὸς τόν σεβαστό Γέροντα, πού συνολικά ἐκφράστηκε καί ἐκδηλώθηκε κατὰ τήν ἐξόδιο Ἀκολουθία. Ὅλοι συνείχοντο ἀπό τήν αἴγλη πού ἐξέπεμπε ἡ προσωπικότητά του καί ἀπό τό συ-

Διατίθεται δωρεάν ὡς εὐλογία
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Γαυριώτισσας Ἀμφικλείας.

* Ἄρθρο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου εἰς τό περιοδικό «Ἐφημέριος» (ἔτος ΝΣΤ', τεῦχος 2, Φεβρουάριος 2007, σ.σ. 20-21).

ναίσθημα τῆς χαρμολύπης πού χαρακτηρίζει τούς ἐν ἐπιγνώσει χριστιανούς αὐτές τίς ὥρες τῆς θλίψεως τοῦ θανάτου. Ὁ π. Ἀμβρόσιος ἦταν πηγὴ Ἀγιορείτικης εὐωδίας Χριστοῦ στὸν κόσμο, πού ἀνέβλυζε τό «ζῶν ὕδωρ» τοῦ Πνεύματος καὶ ἐδρόσιζε τίς ψυχές τῶν «πεινώντων καὶ διψόντων τὴν δικαιοσύνην». Ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Παναγίας Ἀμφικλείας ἀπέκτησε φήμη χάρις σ' αὐτόν καὶ ἡ Ἱερά Μητρόπολη Φθιώτιδος ὅχι μόνο στὴν περιοχὴ τῆς Λοκρίδος, ἀλλὰ σέ ὁλόκληρο τό εὖρος τῆς, ἀρδεύτηκε ἀπὸ τὰ ζεῖδωρα νάματα τῆς ἀπλοϊκῆς καὶ γνήσιας πνευματικότητάς του.

Ὁ μακαριστός π. Ἀμβρόσιος Λάζαρος γεννήθηκε στό χωριό Λαζαράτα τῆς Λευκάδος τὴν 21ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1912 ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς, τὸν διδάσκαλο Παναγιώτη Λάζαρη καὶ τὴν Λουῖζα. Ἦταν τό τέταρτο τέκνο τῆς πολύτεκνης οἰκογένειάς του. Ἀπὸ τὴν νηπιακὴ του ἡλικία ὁ μικρὸς Σπυρίδων χαρακτηριζόταν ἀπὸ τὴν ἡρεμία τοῦ χαρακτήρα του καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Τό ἦθος του σμίλευσε ἡ εὐλαβὴς μητέρα του, ἡ ὁποία, λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου τῆς στούς πολέμους, εἶχε ἀναλάβει ὅλο τό βάρος τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων. Ὁ Σπυρίδων τελείωσε μόνο δύο τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, διότι ἐν τῷ μεταξύ ἔπρεπε νά βοηθεῖ τὴν μητέρα του στίς ἀγροτικές ἐργασίες. Ὅταν ἦλθε ὁ καιρὸς, κατετάγη στίς τάξεις τοῦ Στρατοῦ καὶ ὑπηρέτησε τρία χρόνια στὰ ἀνάκτορα ὡς εὐζωνας, καθότι ἦταν ὑψηλός, εὐθυτενῆς καὶ ὁμορφος νέος.

Ὅταν ἀπολύθηκε ἀπὸ τὸν Στρατό, ἔλαβε τό κάλεσμα τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν Μοναχικὸ βίο. Μετέβη στό Ἅγιον Ὅρος χάριν προσκυνήσεως τῶν ἁγίων σεβασμάτων καὶ διὰ νά παρακαλέσει τὴν Παναγία νά τοῦ δείξει δρόμο

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος
κ. Νικόλαος καὶ ὁ Γέροντας Ἀμβρόσιος.

πού ἔπρεπε νά πορευθεῖ. Γοητεύθηκε καὶ σαγηνεύθηκε ἀπὸ τὸν Ἀγιορείτικο Μοναχισμό καὶ εἰσῆλθε στὴν Ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου, στὴν ὁποία ψυχῇ τε καὶ σώματι ἐπιδόθηκε εἰς τὴν ὑπακοή, τὴν ἄσκησι καὶ τὴν προσευχή.

Χαρακτηριστικὰ ἔλεγε ὁ Γέροντας: «Πῆγα στό Ἅγιον Ὅρος γιὰ λίγες μέρες καὶ ἔμεινα εἴκοσι χρόνια». Μετά τριετὴ δοκιμασία ἐκάρη ἀπὸ τὸν Ἡγούμενο Μακάριο Μοναχὸς καὶ ἔλαβε τό ὄνομα Χαρίτων. Οἱ ἐπιδόσεις τοῦ νεαροῦ Μοναχοῦ Χαρίτωνος στὰ Μοναχικά διακονήματα ἦσαν ἄριστες. Ἐζῆσε μέ τέλεια ὑπακοή τὴν σκληρή, ἀλλὰ παιδαγωγοῦσα καὶ ἀγιάζουσα ζωὴ τοῦ Μοναστηριοῦ. Αὐστηρὸς τηρητῆς τῶν Μοναχικῶν ὁρκων, καλλιέργησε τὴν ἀδιάλειπτη προσευχή, τὴν τέλεια ὑπακοή, τὴν πατερικὴ νηστεία, τὴν

παιδική απλότητα και άκακία, τήν καθημερινή, άνελ-
λιπη συμμετοχή στις άγρυπνίες και γενικά τήν θεία λα-
τρεία, τήν πρόθυμη εργατικότητα και πολύ ένωρίς
έφθασε σέ ύψη άρετης. Όπως φάνηκε από τήν συνέ-
χεια της ζωής του, ή πρόνοια του Θεού τόν προόριζε
για μία έν τῷ κόσμῳ άποστολή προς σωτηρία ψυχών.
Ή σκληρή ζωή και οί τραχείς πνευματικοί άγῶνες
έκαμψαν τήν υγεία του, όποτε αναγκάστηκε ύστερα
άπό παραίνεση του διακριτικού Γέροντος Πορφυρίου
νά κατέλθει στην Άθήνα. Έκει μέ πρόταση του π.
Πορφυρίου, έφημερίου τότε της Πολυκλινικής Άθηνών,
συνεδέθη μέ τήν Ήγουμένη της Ί. Μ. Δαδίου Παρθενία
και χειροτονήθηκε Διάκονος και Πρεσβύτερος άπό τόν
Μητροπολίτη Φθιώτιδος Άμβρόσιο, ό όποιος του έδω-
σε και τό όνομά του. Αφού παρέμεινε σέ ένορίες της
Άττικής (Γλυκά Νερά και Τρεις Ίεράρχες Καισα-
ριανής) έξι χρόνια, για νά στηρίξει οικονομικά τήν Ί.
Μ. Δαδίου, ή όποία είχε πολλές δυσχέρειες, ύστερα
έγκαταστάθηκε στην Μονή του, όπου παρέμεινε μέχρι
του θανάτου του.

Ό μακαριστός π. Άμβρόσιος τήρησε στην ζωή του
«ακίβδηλον, γνησίαν και άπαραποίητον τήν εκ τών
άγίων πατέρων ευσέβειαν». Δέν διέθετε έπιστημονι-
κούς τίτλους. Ή σοφία του έδόθη «άνωθεν» ως καρ-
πός του Αγίου Πνεύματος. Ή ευλάβειά του προς τόν
Θεό του έχάρισε τήν πνευματική μόρφωση κατά τό
Γραφικό λόγιο: «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου και βου-
λή άγίων σύνεσις». Ή παρουσία του ήταν πάντοτε και
παντοῦ έποικοδομητική. Μέ τήν πατρική του άγάπη
και τίς άγιοπνευματικές νουθεσίες του στηρίξε άνθρώ-
πους, οί όποιοι κατέφευγαν στό πετραχήλι του και ζη-
τούσαν έπιστήριξη στις καταιγίδες της ζωής τους. Ή

σύνεση και ή διορατικότητά του έφερε πολλούς πιό
κοντά στην έν Χριστῷ ζωή και προσέλκυσε σοφούς και
έπιστήμονες στην Έκκλησία.

Ζώντας μέσα στά θαύματα του Θεού, δέν παρέλιπε
νά συμβουλεύει τούς άπελπισμένους νά προσδοκοῦν
τήν θεία επέμβαση στό πρόβλημά τους. Τό ύφος του
λόγου του, ό τρόπος της διδασχής του, ή παιδικότητα
της άφηγήσεως τών θείων αποκαλύψεων, ή βεβαιότη-
τα της πίστεώς του, ή ιλαρότητα του προσώπου του
και τό γαλήνιο της παρουσίας του περιέγραφαν ένα
Άββᾶ της έρήμου, πού δέν παράλλαξε και αλλοίωσε ό
κόσμος, αλλά μέσα στην αντίθεσή του περισσότερο
άνεδείκνυε ως μία ούράνια παρουσία. Τό μετόχι της
Μονής στό Παγκράτι τών Άθηνών και τό Μοναστήρι
στην Αμφίκλεια δέχονταν καθημερινά πολύ κόσμο,
ιδίως νέους άνθρώπους, πού ήθελαν νά τόν γνωρίσουν
και νά λάβουν τήν ευχή του. Όποιος συνομιλούσε μαζί
του διαπίστωνε ότι εκείνος μιλούσε «άπό καρδιάς»,
όχι άπό διανοίας, και ήταν συνδεδεμένος μέ ένα άλλο
κόσμο, άπό τόν όποιο έλάμβανε και μετέδιδε μηνύμα-
τα σωτηρίας και έλπίδας. Πολλά λέγονται για τό προ-
ορατικό του χάρισμα, για τά παράδοξα σημεία και τίς
θείες αποκαλύψεις. Έκείνος όσα ό λαός έλεγε παρά-
δοξα τά θεωρούσε φυσιολογικά, έπισημαίνοντας ότι ό
χῶρος της Έκκλησίας είναι τόπος θαυμάτων πολλών,
τά όποια οί πιστοί βιώνουμε καθημερινά. Αποποιόταν
τίς τιμές και στους επάινους σιωπούσε. Πάντοτε έδιδε
τό παράδειγμα του ταπεινού βίου και της κεκρυμμέ-
νης πνευματικότητας.

Ό π. Άμβρόσιος ήταν μία ζωντανή παρουσία του
Θεού μέσα στον κόσμο. Αφήκε μνήμη άγίου Ίερομο-
νάχου και άπῆλθε τιμώμενος υπό πάντων. Δοξάσθηκε

ἀπό τόν Θεό μέ τίς δωρεές τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί δόξασε τήν Ἐκκλησία μέ τήν ἀφοσιωμένη ἱερατική καί μοναχική διακονία του. Δικαίως ὁ εὐσεβής λαός τόν συγκαταλέγει στήν χορεία τῶν ἐκλεκτῶν καί τόν θεωρεῖ ὡς ἓνα τῶν μεγάλων ἁγιασμένων ἱερατικῶν μορφῶν τοῦ αἰῶνος μας. Στόν θρόνο τοῦ οὐρανίου Ἀρχιερέως παριστάμενος ὅς πρεσβεύει ὑπέρ τῆς παλαιφάτου Μονῆς τῆς Θεομήτορος, τῶν πνευματικῶν του τέκνων καί ἡμῶν.

Ἀπεσταλμένος Θεοῦ*

Σεβασμιώτατε ἅγιε ἀδελφέ,
 Πανοσιώτατοι καί Αἰδεσιμώτατοι ἱερεῖς καί διάκονοι,
 Ὅσιωτάτη Καθηγουμένη,
 Ἀδελφοί μου, πνευματικά τέκνα τοῦ ἀειμνήστου
 Γέροντος Ἀμβροσίου,
 Ἀρχονες τῆς περιοχῆς καί εὐλογημένοι προσκυνηταί.

Μέσα σέ ἀτμόσφαιρα κατανύξεως, περισυλλογῆς καί προσδοκίας τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, κηδεύουμε σήμερα τόν πολίον πνευματικό τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς Ἀρχιμ. π. Ἀμβρόσιο Λάζαρη, ὁ ὁποῖος σέ βαθύτατο γῆρας 94 ἐτῶν χθές τό βράδυ ὕστερα ἀπό μία ἀσθένεια μακρά ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σ' αὐτό τό ἱστορικό, τό παλαιόφατο καί ἁγιασμένο μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Γαυριώτισσας καί ἤδη ἐμεῖς σήμερα μέ συνοχή καρδίας, διότι τόν ἀποχωρίζομεθα, ἰδιαιτέρως

* Ἐπικήδειος εἰς τόν Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιο Λάζαρη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου (3 Δεκεμβρίου 2006).

τά πνευματικά του παιδιά ανά την Ἑλλάδα πού συρρέυσατε σήμερα ἐδῶ διά νά συμμετάσχετε στήν ἐξόδιο ἀκολουθία, προσευχόμεθα, λέγω, πάντες ὁ Κύριος νά ἀναπαύει τήν ἁγία καί μακαρία ψυχή του, ὅπου τό φῶς τῆς ζωῆς μετά τῶν Ἀγίων καί τῶν Ἀγγέλων καί, ὅπως τόν ἐδόξασε ἐπὶ τῆς γῆς μέ τό μέγα ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, νά τόν δοξάσει καί εἰς τήν πνευματική οὐράνια ἐκκλησία, εἰς τήν ὁποία μετά τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ καί πάντων τῶν Ἀγίων Ἀρχιερέων, Πρεσβυτέρων καί Διακόνων θά συνεχίσει νά συλλειτουργεῖ εἰς τήν Θεία Λειτουργία τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος π. Ἀμβρόσιος γεννήθηκε στίς 21 Δεκεμβρίου τοῦ 1912 στό χωριό Λαζαράτα τῆς νήσου Λευκάδος ἀπό γονεῖς εὐσεβεῖς. Ὁ πατέρας του ἦταν δάσκαλος καί ὑπηρέτησε τήν πατρίδα εἰς τοὺς Βαλκανικούς πολέμους. Ἦταν τό τέταρτο παιδί πενταμελοῦς, πολυτέκνου οἰκογενείας. Γράμματα ἔμαθε μέχρι τῆ Δευτέρα Δημοτικοῦ, διότι ἔπρεπε νά βοηθήσει τήν οἰκογένεια σέ ἐργασίες γεωργικές καί ἀγροτικές. Στόν στρατό κατετάγη στοὺς εὐζώνους καί ὑπηρέτησε στά ἀνάκτορα, διότι ἦταν εὐθυτενῆς καί ὁμορφος νέος. Μετά τόν στρατό συναντήθηκε μέ κάποιον καί συνεφώνησαν νά ἐπισκεφθοῦν χάριν προσκυνήσεως τό Ἅγιον Ὄρος. Πηγαίνοντας ἐκεῖ κατενύγη καί, ὅπως ἔλεγε ὁ Γέροντας, πῆγε γιά μιὰ μέρα καί ἔμεινε 20 χρόνια στήν Ἱερά Μονή Κουτλουμουσίου, εἰς τήν ὁποία ἐπὶ ἡγουμένου τοῦ ἀειμνήστου Μακαρίου μετά τήν τριετῆ δοκιμασία ἐκάρη μοναχός καί ὀνομάσθηκε Χαρίτων.

Εἴκοσι χρόνια ἔμεινε εἰς τό Ἅγιον Ὄρος μέ ἀφοσίωση, μέ ὑπακοή, πρῶτος εἰς τοὺς ἀθλητικούς καί γυμναστικούς πνευματικούς ἀγῶνες, ἀλλά ἐβλάβη ἡ ὑγεία του καί ἔπρεπε κατά συμβουλή τοῦ πνευματικοῦ νά

κατέλθη νοτιώτερα, εις τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐκεῖ γνωρίσθηκε μέ τήν μακαριστήν Γερόντισσα καί Ἡγουμένην τῆς Μονῆς ταύτης Παρθενία καί κατά παράκλησίν της ὁ μακαριστός προκάτοχός μου Μητροπολίτης Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος τόν χειροτόνησε διάκονο, τόν ὀνόμασε Ἀμβρόσιο καί ὕστερα Πρεσβύτερο καί μετά ὀλιγοετῇ ὑπηρεσία στήν Ἀθήνα, περίπου ἑπτὰ χρόνια, ἐγκαταστάθηκε ἐδῶ ὡς ἐφημέριος τῆς Μονῆς, πνευματικός τῶν μοναζουσῶν καί ὅλης τῆς περιοχῆς.

Ὁ π. Ἀμβρόσιος ἐτίμησε τήν ιερωσύνην του. Ὑπῆρξε ἕνας ἱερεὺς ἀφοσιωμένος. Ἐνας ἱερομόναχος δοσμένος εἰς τήν Θεία Λατρεία καί εἰς τό πνευματικό ἔργο, ἀνέπαυσε πολλές ψυχές καί στήν Ἀθήνα ὅπου περνοῦσε τόν χειμῶνα καί ἐδῶ στό Μοναστήρι, ὅπου συνέρρεαν μέχρι τήν τελευταία ἡμέρα τὰ πνευματικά του τέκνα διὰ νά ἀσπασθοῦν καί μόνο τό χέρι του, νά πάρουν τήν εὐλογία του, νά τοὺς πεῖ δυό λέξεις βγαλμένες μέσα ἀπό τό ταμεῖο τῶν πολλῶν του γνώσεων καί ἐμπειρῶν. Ὅλοι τόν τιμοῦσαν ὡς διακριτικό Γέροντα καί φωτισμένο ἀπό τόν Θεό, γι' αὐτό ὅ,τι ἔπαιρναν ἀπό τόν Γέροντα τό θεωροῦσαν μεγάλη πνευματική περιουσία – ἐννοῶ διδαχές, ὑπομνήσεις, συμβουλές.

Ἐφθασε λοιπόν ὁ μακαριστός π. Ἀμβρόσιος εἰς τό τίμιον γῆρας. Τόν ἀκούσαμε πολλές φορές νά ὁμιλεῖ γιά τήν Ἐκκλησία, νά μᾶς διδάσκει μέ τίς ἀπλές του διδαχές, νά προτρέπει ὅλους μας νά εἴμαστε ἀφοσιωμένοι εἰς τήν Ἐκκλησία, εἰς τήν Θεία Λατρεία καί εἰς τήν ἐν Χριστῷ ζωή. Τόν ἀκούσαμε σέ συνάξεις πού εἴχαμε ἐδῶ στό Μοναστήρι μας καί κατά τίς πανηγύρεις νά μᾶς ὁμιλεῖ γιά τόν πόλεμο, ὁ ὁποῖος θά προκύψει μέσα στόν κόσμον αὐτό κατά τῆς Ἐκκλησίας, καί ὑπογράμμιζε καί ἔλεγε ὅτι δέν θά εἶναι πόλεμος σω-

ματικός καί ὕλικός, θά εἶναι πόλεμος ἰδεολογικός. Οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι τόν θεωροῦσαν προορατικό. Οὐδέποτε ὁ π. Ἀμβρόσιος ὁμίλησε περί αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Τόν φώτιζε ὅμως ὁ Θεός καί ἔδιδε τίς κατάλληλες συμβουλές καί δρομολογοῦσε τοὺς ἀνθρώπους μέσα εἰς τήν ἐν Χριστῷ ζωή. Καί ἰδού σήμερα, Ὁσιωτάτη Καθηγουμένη, ὁ Γέροντάς σας, ὁ ἀγαπητός μας ἱερεὺς, ὁ ἱερομόναχος, ὁ π. Ἀμβρόσιος, ἤδη εἰσῆλθε εἰς τήν πορείαν τῆς αἰωνιότητος καί ἤδη ἄρχισε νά ὁδεύει τήν μακαρία, ὁδὸ τῆς ἀναπαύσεως, ἡ ὁποία θά τόν ὁδηγήσει, καί τόν ὁδήγησε ἤδη, στοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ, γιὰ νά περιμένει τήν σάλπιγγα τῶν Ἀγγέλων τῆς Δευτέρας Παρουσίας, μέ τήν ὁποία «ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καί ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις».

Παρατηρῶ καί χαίρω – ἂν μπορῶ νά πῶ τό ρῆμα αὐτό στήν ἀτμόσφαιρα αὐτῇ τῆς χαρμολύπης – ὅτι ὅλοι μας σήμερα κηδεύουμε μέ ἀναστάσιμη χαρά ἕνα πολὺ σεβαστό μας ἄνθρωπο. Καί ἔτσι, ἀδελφοί μου, πρέπει νά συμβαίνει μέσα στήν Ἐκκλησία μας. Εἰς τό τέλος, ὅταν θά ἐναποθέσουμε τό χοῖκό του σκῆνωμα εἰς τήν γῆ, θά σημάνουμε τίς καμπάνες πανηγυρικά καί θά φάλλουμε ὅλοι μαζί τό ἀναστάσιμο τροπάριο «ὅτε κατῆλθες πρὸς τόν θάνατον ἢ ζωὴ ἢ ἀθάνατος...»

Ὅταν ἕνας ἱερεὺς, πολλῶν δέ μάλλον ἕνας μοναχός, φεύγει ἀπὸ τόν κόσμον αὐτό, ἐμεῖς ὅλοι πρέπει νά χαίρομαστε, διότι ἤδη χωρὶς τήν ἐπήρεια τῶν κακιῶν τοῦ κόσμου ἀλλὰ μόνο μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ θά εὕρισκεται στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ καί, ὅπως προεῖπα, θά συλλειτουργεῖ, θά συμπροσεύχεται, θά συμφάλλει μετὰ τῶν Ἁγίων καί τῶν Ἀγγέλων. Ἡ ζωὴ τοῦ π. Ἀμβροσίου ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἔτσι. Δέν θά τοῦ συμβεῖ τίποτα παρὰ ξένο τώρα. Μιά ζωὴ ἀδιαλλείπτου προσευχῆς θά

συνεχιστεῖ καί στόν οὐρανό. Μιά ζωή πίστεως καί ἀγάπης πρὸς τόν Θεό καί τήν Παναγία τήν προστάτιδά του θά συνεχιστεῖ καί στόν οὐρανό. Μιά ζωή καθαρότητος καί ἐγκρατείας καί στοργῆς καί ἀγάπης θά συνεχιστεῖ καί στόν οὐρανό, γιατί ὁ Παράδεισός μας ἀπό ἐδῶ ἀρχίζει καί εἶναι ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία. Εἶναι ἡ ἔνθεος ζωή. Καί τόν παράδεισο ὁ π. Ἀμβρόσιος, κατὰ τό πιστεύω μου καί κατὰ τίς διαπιστώσεις μου καί κατὰ τήν γενική ἐξομολόγηση πού ἔκανε εἰς τό ὠμοφρόνιον μου, τόν ἔχει ἤδη γευθεῖ καί τόν ἀπολαμβάνει τώρα. Τόν ἐγεύθη ἀπό τήν παρούσα ζωή, ὅταν λειτουργοῦσε, ὅταν ἐξομολογοῦσε, ὅταν ἐδίδασκε καί νουθετοῦσε, ὅταν βοηθοῦσε, ὅταν παρηγοροῦσε. Τί ἦταν; Ἕνας ἀγιασμένος ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, πού μετέδιδε εἰς τούς ἀνθρώπους τήν δύναμη τοῦ Παρακλήτου, τήν δύναμη τῆς παρηγορίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Στέφεται τό πρόσωπό του ἀπό τό φῶς καί τήν γαλήνη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καί αὐτό παρατηροῦμε μετὰ ἀγαλλιάσεως. Καί ἡ σημερινή ἡμέρα Κυριακή, ἀναστάσιμη, τόν ἔφερε εἰς τήν Ἐκκλησία, γιά νά τόν ἀσπασθοῦμε ὡς νεκρόν πλέον, ἀλλά γιά νά ἔχουμε καί μέσα μας, ἀδελφοί μου, ἀκράδαντη τήν βεβαιότητα ὅτι ὁ μακαριστός π. Ἀμβρόσιος σύμφωνα μέ τήν ζωή του, σύμφωνα μέ τήν γνώμη τῆς Ἐκκλησίας, σύμφωνα μέ τήν γνώμη τῶν εἰδημόνων πνευματικῶν, μορφωμένων, καθηγητῶν, ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος, ὑπῆρξε ἕνας χαριτωμένος, ἕνας εὐλογημένος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καί γιά τήν Μητρόπολη Φθιώτιδος ἕνα πνευματικό κεφάλαιο, διά δέ τό μοναστήρι ἕνας ἰσχυρός βραχίονας, ὁ ὁποῖος διηκόνησε καί τίς καθημερινές οἰκονομικές ἀνάγκες, κυρίως δέ τίς πνευματικές.

Ἀδελφοί μου, γνωρίζω ὅτι ὁ καθένας σας ἔχει ἐμπε-

δώσει μέσα στήν συνείδησή του αὐτά πού πρό ὀλίγου εἶπα καί ὑπεγράμμισα. Ἄλλωστε τόσος λαός ἀπ' ὅλα τά μέρη ἐδῶ σήμερα στήν εὐλογημένη αὐτή γωνιά τῆς Ἀμφίκλειας αὐτό ὑπογράφει, ὅτι ἡ μνήμη τοῦ π. Ἀμβροσίου θά γραφεῖ μέσα εἰς τήν συνείδηση ὅλων μας μέ μελάνι πού δέν θά σβήσει ποτέ. Ἄς τόν παρακαλοῦμε νά πρεσβεύει στόν Κύριο καί ὑπέρ ἡμῶν καί νά σκεπάζει τήν ἀγία μάνδρα τῆς Παναγίας, διά τήν ὁποίαν πολύ ἐκοπίασε καί εἶναι ἀνακαινιστής αὐτῆς καί δεύτερος κτήτωρ. Σέ ὅλους δέ ἐσᾶς πού τόν ἀπορφανίζεσθε εὐχομαι νά ἔχετε τήν ἀκοίμητη προστασία του καί τίς ἐξ οὐρανοῦ εὐλογίες του.

Ὁ Θεός νά ἀναπαύει τήν ἀγία του ψυχή ἐν χώρᾳ ζώντων.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε καί ἀείμνηστε ἀδελφέ ἡμῶν.

Κατά τήν κοίμηση.

Ἀρετῶν πολυτίμητο σκεῦος*

Ὑλογοῦμε τόν Θεό σήμερα, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, πού μᾶς ἀξιώνει νά τελοῦμε τήν Θεία Λειτουργία εἰς τό Καθολικό τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μονῆς τῆς Παναγίας, μέ τήν συμμετοχή τῶν ἱερέων μας, τῶν μοναχῶν μας καί ὄλων ὑμῶν τῶν πιστῶν Χριστιανῶν ἀπό τήν Ἀμφίκλεια καί ἀπό ἄλλα μέρη, πού σήμερα προσήλθατε διά νά τιμήσετε τόν μακαριστό Γέροντα Ἀμβρόσιο, τοῦ ὁποίου τελοῦμε τό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο.

Πάντοτε, ὅταν εἰσερχόμεθα εἰς τίς Μονές, αἰσθανόμαστε ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, διότι, ὅπως ὅλες οἱ ἐκκλησίες, ἔτσι καί τά Μοναστήρια μας ἔχουν πολλή χάρη Θεοῦ, ἀφ' ενός μέν διότι εὐρίσκεται πάντοτε ὁ Χριστός ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης, ὁ ἅγιος Ἀμνός τῆς Μεγάλης Πέμπτης εἰς τό ἄρτοφόριον, ἀφ' ἐτέρου δέ διότι στήν ροή τῶν αἰώνων στόν χῶρο αὐτό πολλά δάκρυα ἐπότισαν τό ἄγονον τῶν καρδιῶν καί «ἐξήνθησεν ἡ ἔρημος ὥσεί κρίνον» καί ἐδόθησαν

χαρίσματα καί εὐλογίες πολλές, ὅπως καί εἰς τόν πρό ὀλίγων ἡμερῶν ἀπελθόντα πνευματικό τῆς Μονῆς π. Ἀμβρόσιον. Ἀλλά τίποτα δέν κερδίζεται, ἀδελφοί μου, χωρίς δοκιμασία καί τίποτα δέν προσφέρεται ὡς χάρις ἀπό τόν Θεό εἰς τόν ἄνθρωπο, ἂν δέν δοκιμασθεῖ προηγουμένως ὁ ἄνθρωπος καί ἂν δέν ἀποδειχθεῖ σωστός, ἱκανός, δυνατός, ἀφοῦ καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας ὑπέστη τόν πειρασμόν, ὅπως ἀκούσατε εἰς τό πρό ὀλίγου ἀναγνωσθέν ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ἐπειράσθη ὁ Κύριος εἰς τήν ἔρημο· ἔτσι καί κάθε Χριστιανός, ὅπως ὁ Χριστός πειράζεται, δοκιμάζεται καί πρέπει νά φανεῖ δυνατός μέ τήν δική Του βοήθεια καί χάρη.

Θά μοῦ ἐπιτρέψετε λίγες σκέψεις νά παραθέσω σήμερα ἐπάνω εἰς τό ἱερὸ Εὐαγγέλιο. Δέν τυχαίνει Κυριακῆς αὐτό τό Εὐαγγέλιο καί δέν ἀκούγεται ἐρμηνεία ἐπ' αὐτοῦ. Σήμερα Σάββατο καί ἡμέρα εὐλογημένη οἱ θεοφόροι Πατέρες ὄρισαν αὐτό τό Εὐαγγέλιο καί ταιριάζει καί μέ τόν χῶρο καί μέ τό πρόσωπο γιά τό ὁποῖο σήμερα ἰδιαιτέρως προσευχόμεθα.

Ὡς τέλειος ἄνθρωπος ὁ Χριστός πλήν ἁμαρτίας, πειράσθηκε ἀπό τόν διάβολο καί, ὅπως εἶπε ὁ ἱερός Εὐαγγελιστής, τό Πνεῦμα τό Ἅγιον τόν πῆρε στήν ἔρημο εἰς τό Σαραντάριον ὄρος. Ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν βράχια καί ἄγονο ἔδαφος συχνάκις ὁ Κύριος ἐπήγαινε, εἰς τήν ἔρημο, διότι ἀγαποῦσε τήν μόνωση, διά νά ἐπικοινωνήσῃ, χωρίς τήν συντροφιά τῶν ἀποστόλων καί τόν θόρυβο τοῦ κόσμου, μέ τόν Θεό Πατέρα. Τό Πνεῦμα λοιπόν τό Ἅγιο δέχθηκε νά πειρασθεῖ ὁ Χριστός καί τόν πῆγε εἰς τήν ἔρημο. Ἐνήστευσε ἐκεῖ ὁ Κύριος ἡμέρας τεσσαράκοντα καί νύκτας τεσσαράκοντα. Νηστεία ὄχι ὅπως τήν κάνουμε βέβαια ἐμεῖς, ἀλλά αὐστηρή νηστεία, στέρηση φαγητοῦ, στέρηση ἀνέσεως, κακοπά-

* Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου εἰς τό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ Ἀρχιμ. Ἀμβροσίου Λάζαρη (Ι. Μ. Δαδίου, 13 Ἰανουαρίου 2007).

θεια. Ἐκεῖ τόν ἐπεσκέφθη ὁ διάβολος. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει ἓνα πνευματικό ἔργο, νά εἶναι βέβαιος ὅτι μπροστά του θά βρεῖ τόν ἐχθρό του, τόν διάβολο, ὁ ὁποῖος μισεῖ τό καλό καί θά τοῦ βάζει πολλές παγίδες καί θά τόν δοκιμάσει, θά τόν φοβερίσει, θά τόν ἀπειλήσει, θά τόν κάνει νά γυρίσει πίσω. Πῆγε λοιπόν καί στόν Χριστό. Ὁ πρῶτος πειρασμός πού ἀκούσαμε εἶναι ἐντελῶς ἀνθρώπινος. Ἐπείνασε ὁ Κύριος. Ἐνήστευσε 40 ἡμερώνυχτα καί ἐκεῖ ἐμφανίσθηκε ὁ διάβολος καί τοῦ εἶπε: «Πεινᾷς τώρα. Θεός δέν εἶσαι; εἶπέ ἵνα οἱ λίθοι τοῦτοι ἄρτοι γένωνται». Πές αὐτά τά βράχια πού εἶναι τριγύρω σου, οἱ πέτρες, τά κοτρώνια, νά γίνουν ψωμιά νά χορτάσεις. Καί ὁ Χριστός ἀπήντησε: «οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος». Τό φαγητό δέν εἶναι αὐτό πού ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ ἄνθρωπος ζεῖ μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ καί αὐτό τό ἔχουμε ἐμεῖς νιώσει ὡς Ἕλληνες σέ ἐποχές πείνας. Καί θυμᾶμαι ἓναν καλό ἱερέα Γέροντα, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε μιά μέρα: «Πάτερ μου, ἐμεῖς στήν κατοχή δέν πεινάσαμε· ἐτρεφόμεθα ἀπό τόν ἅγιον Ἄρτον», δηλαδή ἀπό τήν Ἁγία Κοινωνία. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ χορταίνει τόν ἄνθρωπο. Μπορεῖ νά ἔχει πολλά ὑλικά ἀγαθά ὁ ἄνθρωπος, ἂν δέν ἔχει τήν χάρη τοῦ Θεοῦ, πεινάει καί στερεῖται. Ἄν ἔχει ὅμως τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, καί μέ τά λίγα χορταίνει, διότι τά λίγα τά εὐλογεῖ ὁ Θεός, ὅπως εὐλόγησε τούς πέντε ἄρτους καί τούς δύο ἰχθύας εἰς τήν ἔρημο. Καί ταπεινώθηκε ὁ διάβολος. Ὑστερα πῆρε τόν Χριστό καί τόν πῆγε εἰς τό ἱερό τῶν Ἱεροσολύμων εἰς τό πετερύγιο, σέ μιά γωνιά ὑψηλή, καί τοῦ εἶπε: «Δέν λέγει ἡ Γραφή ὅτι, ἂν κάποιος σκοντάψει ἐπὶ τῶν λίθων, οἱ ἄγγελοι θά σπεύσουν νά τόν προφυλάξουν; Πέσε λοιπόν κάτω, διά νά στείλει ὁ Θεός τούς ἀγγέλους νά σέ κρατήσουν, νά

Κατά τό τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ Γέροντα.

μήν πάθεις τίποτα». Καί ὁ Χριστός τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι δέν πρέπει νά ἐκπειράζει κανεῖς Κύριον τόν Θεόν του. Δέν μπορούμε νά δοκιμάζουμε τόν Θεό. Δέν μπορούμε νά λέμε: «Αὐτό εἶναι κακό, ἀλλά ἐγώ θά τό κάνω καί θά μέ βοηθήσει ὁ Θεός. Πέφτω ἀπό τό καμπαναριό καί ὁ Θεός δέν θά μέ ἀφήσει νά πάθω τίποτα». Ἄν γίνεται μέ σκοπό καί προμελέτη, ὁ Θεός δέν δοκιμάζεται. Ἡ πίστη δέν δοκιμάζεται. Δέν μπορείς κανεῖς νά πεῖ: «Νά μεταλάβω ἀπό λεπρούς, ἀπό χανσενικούς, ἀπό καρκίνοπαθεῖς, νά δῶ, θά ἀρρωστήσω;». Τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀφθαρτον, δέν ἔχει μολυσμόν, δέν ἔχει μικρόβια, δέν ἔχει φθορά. Εἶναι ὁ Θεός, δέν δοκιμάζεται ὁ Θεός. Καί ταπεινώθηκε ὁ διάβολος. Καί ὕστερα τόν πῆρε πάλι τόν Χριστό. Δέν σᾶς φαίνεται

παράξενο τό ὅτι τόν παίρνει ὁ διάβολος καί τόν πάει ἀπό δῶ καί ἀπό κεῖ; Ὡς πρὸς τὴν ἀνθρωπότητά του, διότι, εἶπαμε, ὁ Χριστός ὑπέστη ὅ,τι ὑφίσταται κάθε ἄνθρωπος, ἐκτός ὅμως ἀπὸ τὰ τραύματα τῆς ἁμαρτίας. Τόν πῆρε εἰς ὄρος ὑψηλόν καί ἐκεῖ τοῦ ἄπλωσε μπροστά του ὅλα τὰ καλὰ καί τίς χάρες τοῦ κόσμου καί τοῦ εἶπε: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου. Πέσε νά μέ προσκυνήσεις. Καί ἂν μέ προσκυνήσεις, ὅλη τὴν ἐξουσία αὐτὴ θά σοῦ τὴν χαρίσω».

Γνωρίζουμε ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου δέν εἶναι ὁ Θεός, ὁ ἴδιος ὁ Θεός τό εἶπε: «Ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου εἶναι ὁ διάβολος». Βασιλεύς τῶν βασιλευόντων καί Κύριος τῶν κυριευόντων καί ἄρχων τῆς Ἐκκλησίας, ἄρχων εἰρήνης εἶναι ὁ Χριστός. Γι' αὐτό «ὁ κόσμος κεῖται ἐν τῷ πονηρῷ». Καί τί εἶπε τότε ὁ Χριστός εἰς τόν διάβολο; «Ὑπάγε ὀπίσω μου, σατανᾶ». Τό λέμε κι ἐμεῖς πολλές φορές, ὅταν βλέπουμε ἐμπόδια: «Ὑπάγε ὀπίσω μου, σατανᾶ». Καί ταπεινώθηκε καί νικήθηκε ὁ διάβολος καί ὕστερα ἦρθαν ἄγγελοι καί διηκόνουν Αὐτόν.

Πόση σημασία ἔχουν ὅλα αὐτά, ἀδελφοί μου, σήμε-
ρα! Θά μπορούσα νά ὁμιλῶ ἐπὶ ὥρες, διότι κάθε λέξη ἔχει τό δικό της βάθος. Αὐτός ἦταν ὁ πειρασμός τοῦ Χριστοῦ, ὁ πρῶτος πειρασμός τῆς πείνας, ὁ δεύτερος πειρασμός τῆς δοκιμῆς τῆς πίστεως καί ὁ τρίτος πειρασμός τῆς ἐξουσίας. Μπορεῖ κανεῖς νά νικήσει τούς τρεῖς πειρασμούς; Ἄν νικήσουμε τούς τρεῖς πειρασμούς, τότε εἴμεθα τοῦ Θεοῦ καί αὐτό περιέχεται καί εἰς τὴν φράση τοῦ Κυρίου μας πού λέγει: «εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθήτω μοι». «Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν» εἶναι ὁ πειρασμός τῆς πείνας· ὄχι μόνο τοῦ φαγητοῦ, ἀλλά καί ὅλων τῶν ὕλικῶν πραγμάτων. Πρέ-

πει νά τὰ ἀπαρνηθοῦμε, νά μὴν ἐξουσιαζόμεθα ἀπὸ αὐτά, νά εἴμαστε δεσπότες τοῦ ἑαυτοῦ μας, αὐτοκράτορες. «Καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ». Ἡ πίστη εἶναι σταυρός, ἀδελφοί μου. Δέν μπορούμε νά δοκιμάζουμε τόν σταυρό μας ἂν εἶναι βαρὺς, ἂν εἶναι ἐλαφρὺς, ἂν εἶναι ἀπὸ ξύλο, ἂν εἶναι ἀπὸ σίδηρο, καί νά παραπονούμεθα καί νά διαμαρτυρόμεθα, ἀλλά «ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθήτω μοι».

Ὅποιος ἀκολουθεῖ τόν Χριστό τί εἶναι; Ταπεινός· δέν ἐξουσιάζει, ἔχει πνευματικὴ δύναμη, διότι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ «ἐντός ὑμῶν ἐστίν». Ἄν τὰ κατορθώσουμε αὐτά τὰ τρία, νικήσαμε τόν διάβολο καί πήραμε τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἀσφαλῶς αὐτά τὰ λόγια, ἀδελφοί μου, ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τόν μακαριστό Γέροντα Ἀμβρόσιο. Ἐνας ἄνθρωπος πού νίκησε πολλούς πειρασμούς, πού ἔζησε μέσα εἰς τὴν μοναχικὴ ζωὴ ἀπὸ παλληκάρι. Μόλις τελείωσε τόν στρατό, ἐπῆγε εἰς τό Ἅγιον Ὅρος γιὰ νά προσκυνήσει καί τόν τράβηξε ἡ Παναγία ἐκεῖ καί ἔμεινε 20 χρόνια. Καί, ὅπως λέγουν οἱ Γέροντες καί ἡ παράδοση τῆς Μονῆς Κουτλουμουσίου, ἦταν ὁ πρῶτος στήν ἄθληση καί στήν πνευματικὴ γυμνασία καί στήν κακοπάθεια.

Ὁ Γέροντας Ἀμβρόσιος ἦταν ἀφοσιωμένος εἰς τόν Θεό. Μοῦ ἔλεγε μιά φορά: «Σεβασμιώτατε, ἐάν σοῦ πῶ πόσο μεγάλη ἦταν ἡ πέτρα πού μοῦ ἔπεσε ἀπὸ τὰ νεφρά, δέν θά τό πιστέφεις· πῶς μεγάλη ἀπὸ καρύδι ἦταν καί μέ τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου ἔγινε τό θαῦμα αὐτό». Καί ἄλλα πολλά, πού ἔδειχναν ὅτι ἦταν ἄνθρωπος πίστεως. Καί εἶχε μιά ἀπλή πίστη, μιά καθαρὴ πίστη, πατερική, ὅπως τὴν διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας.

Καί τό τρίτο σημεῖο. Πόσες φορές οἱ ἄνθρωποι ἐζήτησαν νά τόν τιμήσουν καί, ὅταν τοῦ ἔλεγαν ἢ ἀκούγε

νά συζητᾶνε – ἐσεῖς τά πνευματικά του παιδιά – ὅτι ὁ Γέροντας εἶναι προορατικός, ὅτι εἶχε χάρισμα, πόσο θύμωνε καί πόσο ἀπεποιεῖτο αὐτούς τούς τίτλους, τούς ὁποίους ἔδιναν μερικοί ἀπλοί ἄνθρωποι καί τόν κούραζαν πολύ, διότι αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἤθελε νά μείνει ταπεινός, νά μείνει δυνατός ἐν τῇ ταπεινώσει καί ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Ὅπως εἶπε ὁ Κύριος εἰς τόν ἀπόστολον Παῦλον, «ἡ γάρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

Εἶναι λοιπόν, ἀδελφοί μου καί ὁσιώτατες ἀδελφές καί ἀγαπητοί μου πατέρες, εἶναι αὕτη ἡ στιγμή, ἡ σημερινή ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου, γιά ὅλους μας μιά μέρα ἀποφάσεων. Τί νά κάνει ὁ π. Ἀμβρόσιος τίς τιμές καί τήν συνάθροιση τοῦ πλήθους, ἂν ἐμεῖς πού ἤλθαμε ἐδῶ δέν πάrouμε ἀποφάσεις νά μιμηθοῦμε τήν ἀγία του ζωή; Αὕτη εἶναι ἡ τιμή πρός τά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ μίμηση. Ὁ Γέροντας Ἀμβρόσιος ἄφησε ἱστορία εἰς τό μοναστήρι αὐτό. Πιθανόν ἐμεῖς πού τόν γνωρίσαμε πολύ καλά καί ὅλοι ἐσεῖς νά τήν ἐκτιμοῦμε ὅσο πρέπει τήν προσωπικότητά του. Πρέπει νά περάσουν τά χρόνια, νά κοσκινίσει ἡ ἱστορία τίς ἐμπειρίες, τά περιστατικά, τά γεγονότα, τίς ἐντυπώσεις, τίς ἀναμνήσεις, καί νά κατασταλάξουν ὅλα αὐτά, γιά νά καταλάβουν, ὅσοι ἔχουν νοῦν, ὅτι ὁ Γέροντας Ἀμβρόσιος ἦταν μιά ἀγιασμένη καί εὐλογημένη μορφή τῆς Ἐκκλησίας μας καί μᾶς τόν ἐχάρισε ὁ Θεός πολλά χρόνια, διότι τόν εἶχε ἡ Ἐκκλησία ἀνάγκη. Βλέπετε τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Ξεκίνησε ἀπό τήν Λευκάδα, γράμματα πολλά δέν ἔμαθε, γιατί ἔπρεπε νά δουλέψει στό σπίτι. Ὁ πατέρας του ἦταν χρόνια στρατιώτης στοὺς Βαλκανικούς πολέμους, ἄρα ἔπρεπε νά βοηθάει τή μάνα, μετά μεγάλωσε, πῆγε στρατιώτης στό εὐζωνικό τάγμα, διότι ἦταν λεβέντης νέος. Ἀφοῦ τελείωσε, ἡ καρδιά του

σχιρτοῦσε γιά τήν πνευματική ζωή. Πῆγε στόν Ἅγιον Ὅρος γιά νά προσκυνήσει καί ἔμεινε 20 χρόνια.

Ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος κάτι μεσολάβησε στήν υγεία του, ἤλθε στήν Ἀθήνα, ἔμεινε λίγα χρόνια καί μετά ἀγκυροβόλησε ἐδῶ, στήν Παναγία τήν Γαυριώτισσα εἰς τό Δαδί, γιά νά γίνει πηγὴ πνευματική. Τοῦ ἄρεσε ἡ φύση, τά ζῶα, τά λουλούδια, τό βουνό, ἀλλά κυρίως καί πρωτίστως τοῦ ἄρεσε ἡ Ἐκκλησία καί ἡ προσφορά. Νά βοηθάει τούς πονεμένους ἀνθρώπους, νά τούς χειραγωγεῖ εἰς Χριστόν. Αὕτη ἦταν ἡ ἐξουσία του. Ὅποιος τόν ἐβλεπε ἐδῶ, μέ τόν σκοῦφο καί τά παλαιὰ ράσα του, καί νόμιζε ὅτι ἡ ἀγιότητα βρίσκεται εἰς τά λαμπερά καί πολυτελῆ καί στά ἐμφανίσιμα, ἔχανε πᾶσα ἰδέα καί ἐσκανδαλίζετο κιόλας, ἀλλά ὁποιος τόν κουβέντιαζε, ὁποιος τόν ἀνεστρέφετο, ὁποιος τόν ζοῦσε, καταλάβαινε ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἐσωτερικός ἄνθρωπος πού ἔλεγε λίγες κουβέντες καί μέ βαθεῖα νοήματα, αὐτός εἶχε πνεῦμα Θεοῦ καί χάρη Θεοῦ. Ἦταν ἀπεσταλμένος.

Ἀδελφοί μου, σήμερα ἡ κοινωνία μας χρειάζεται ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ. Δέν βλέπετε σέ τί καζάνι βράζει ἡ κοινωνία μας καί πόση μεγάλη ἀπογοήτευση αἰσθανόμαστε ὅλοι, ὅταν βλέπουμε τά δελτία τῶν εἰδήσεων καί διαπιστώνουμε ὅτι τό ἓνα ἔγκλημα διαδέχεται τό ἄλλο, ἡ μία προστυχία διαδέχεται τήν ἄλλη, ἡ μία τρομοκρατική ἐνέργεια διαδέχεται τήν ἄλλη σέ μικρή ἢ μεγάλη ἔκταση, ἡ μία ληστεία τήν ἄλλη; Καί, ἐπειδὴ αὐτά ἔχουν ἐνδιαφέρον εἰς τούς τηλεθεατές, οἱ καλοί μας δημοσιογράφοι ὅλο αὐτά συνέχεια προβάλλουν καί μέ αὐτά μᾶς κάνουν πλύση ἐγκεφάλου καί μᾶς ἐθίζουν στό κακό.

Τί θλιβερά πράγματα! «Ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν». Νά τό ξέρουμε. Ζοῦμε σέ μιά ἔρημο πού ἔχει πλούσια ἀγα-

θά, αλλά δέν ἔχει πνεῦμα Θεοῦ. Εὐτυχῶς ὅμως ὑπάρχουν οἱ νησίδες μέσα στόν ὠκεανό, οἱ ὁάσεις μέσα στήν ἔρημο, ὅπως καί αὐτό ἐδῶ τό μοναστηράκι. Ἡ ἐκκλησία, αὐτή ἡ συνάθροιση ἡ εὐχαριστιακή, πού ὅλοι μαζί «ἐν ἐνὶ στόματι καί μιᾷ καρδίᾳ» παρακαλοῦμε τόν Θεό καί τελοῦμε ἐμεῖς οἱ ἀνάξιοι μέ τήν συγκατάβαση καί εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ τό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Ἄν δέν εἴμαστε ἐνωμένοι μέ τό μυστήριο αὐτό, καί μέσα στήν Ἐκκλησία μας δέν πρόκειται νά σωθοῦμε. Τώρα πού λειτουργοῦμε καί ἔβλεπα πέριξ τῆς Ἀγίας Τραπεζῆς τοὺς Πρεσβυτέρους καί τόν Διάκονο, αἰσθανόμουν αὐτή μεγάλη χαρά ἐσωτερική, καί ἐσᾶς τόν λαό ἔξω, καί θυμόμουν τά λόγια τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου πού λέγει ὅτι ἐσεῖς πρέπει νά εἰσθε σάν τό ψωμί, σάν τόν Ἄρτο πού ἔχει πολλούς σίτους, αλλά ἔχει ἀλεστεί καί ὅλοι μαζί εἰσθε ἐνωμένοι καί δέν ξεχωρίζετε καί «καθάπερ χορδές κιθάρα»· καί ὅπως οἱ χορδές στήν κιθάρα ἡ μία εἶναι δίπλα στήν ἄλλη καί ἡ κάθε μία ἔχει τόν ἦχο της, αλλά ἡ ἀρμονία βγαίνει, ὅταν ὁ καλός κιθαριστής ξέρει νά παίζει τό ὄργανο. Ἔτσι εἶναι καί ἡ Ἐκκλησία μας, μία ἐνότητα, ἕνας ἦχος εὐμελῆς, εὐλογημένος, χαρμόσυνος καί ἕνα βίωμα εὐλογημένο. Νά λοιπόν γιατί μπορούμε νά στεκόμαστε, νά γιατί μπορῶ ἐγώ νά μέ βρίζουν καί νά μέ εἰρωνεύονται ὡς ἐπίσκοπο –καί ὄχι μόνο ἐμένα, καί ὅλους τοὺς ἐπισκόπους καί τοὺς ἱερεῖς– καί νά μὴν καμπτόμεθα, νά χαιρόμαστε ἐν τοῖς παθήμασι, ὅπως λέγει ὁ Κύριος. Νά γιατί μπορεῖ μία μοναχὴ πού βγαίνει ἔξω ἀπὸ ἀνάγκη καί τήν εἰρωνεύονται καί τήν κοροϊδεύουν («τέτοια κοπέλα νά ντυθεῖς μέσα στά μαῦρα, μέσ' τά σάβανα»), αλλά αὐτὴ νά μὴν τοὺς ἀκούει καί νά τραβάει τόν δρόμο της, διότι ὑπάρχει εὐτυχία ἐδῶ. Νά γιατί τά

νέα παιδιά μας πού ἐγκρατεύονται καί πιστεύουν στόν Θεό δέν πρέπει νά κάμπτονται, αλλά νά γίνονται πιό δυνατά καί οἱ νέοι σύζυγοι νά μὴ βλέπουν τίς προστυχίες τῆς τηλεοράσεως, αλλά νά μένουν στά θέσμια τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιατί, ἂν δέν κρατηθεῖ ἡ οἰκογένεια, κατακλυσμός θά γίνει στόν κόσμο.

Ὅλα αὐτά τά λέμε σήμερα, διότι ἀκούσαμε τοὺς πειρασμούς τοῦ Χριστοῦ καί ἔχουμε ἐνώπιόν μας τήν προσωπικότητα τοῦ π. Ἀμβροσίου, πού μπορεῖ μὲν τό σῶμα του νά εἶναι στόν τάφο, αλλά τό πνεῦμα του περιϋπτάται καί μέ ἀκούει καί σᾶς βλέπει καί μᾶς εὐλογεῖ. Νά γιατί θά πρέπει ὕστερα ἀπὸ αὐτά ὅλοι μας, ἀδελφοί μου, νά πάρουμε δυνάμεις γιὰ νά βγοῦμε ἔξω στόν πόλεμο, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, «εἰς τόν κάμπον νά πολεμήσωμε», διότι ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ εἶναι πόλεμος, εἶναι πειρασμός, εἶναι δοκιμασία καί εἶναι ἀγώνας.

Σᾶς εὐχομαι νά ἔχετε πλουσία τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί τήν σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς ἐφόρου καί προστάτιδος τῆς Μονῆς. Εὐχηθεῖτε καί ἐσεῖς νά ἔχουμε τήν δύναμη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, διὰ νά λέμε τήν ἀλήθεια καί νά βιώνουμε τό ἦθος τοῦ Χριστοῦ. Καί ὅλοι μαζί ἅς παρακαλέσωμε τόν Γέροντα νά πρεσβεύει ἀκοιμήτως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν, ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης καί ὑπὲρ πάντων τῶν πνευματικῶν του τέκνων, τά ὅποια ἀγαποῦσε καί προσήχετο γι' αὐτά καί μεριμνοῦσε καί θά μερινᾷ καί τώρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἀμήν.

